

Ekspertutvalgets sekretariat

Saksbehandler, innvalgstelefon

Sandra Lilledal, 73 19 91 33

Innspill til Ekspertutvalget om klimatilpasning

Under følger to innspill til Ekspertutvalget fra *Nettverk klimatilpasning Trøndelag*, om betydningen av kommunenes rolle i arbeidet med å møte klimaendringene.

Bakgrunn

Vi viser til digitalt innspillsmøte 11.12.25, hvor også representanter fra Nettverk klimatilpasning Trøndelag deltok som lyttende. Det var interessant å høre de mange kommentarene fra forskjellige aktører, og innspillene om konsekvenser av klimaendringene og klimatilpasning,

INNSPILL 1

1. Først: Hva er Nettverk klimatilpasning Trøndelag?

Nettverk Klimatilpasning Trøndelag (NKT), etablert 2.mars i 2017, ble opprettet fordi det var behov for et *regionalt samarbeidsorgan* med fokus på å bistå kommunene i fylket innen klimatilpasning. Målgruppa for NKT er de 38 kommunene i Trøndelag.

Initiativtakerne til og eierne av NKT er Statsforvalteren i Trøndelag, Trondheim kommune og Trøndelag fylkeskommune.

Nettverkets hovedmål er: *Et klimarobust Trøndelag innen 2030*. Det innebærer at NKT vil bistå kommunene i Trøndelag slik at de blir best mulig rustet til å møte klimaendringene, og å redusere konsekvensene. Arbeidsformen er å bruke en kunnskapsbasert tilnærming og å samarbeide på tvers av fag og forvaltningsnivå. For litt mer informasjon om NKT se *vedlegg 1*.

2. Arbeidsform og behovet for samarbeid på alle nivå

Et tema som ikke fikk så mye oppmerksomhet på innspillsmøtet 11.12 var betydningen av å se på *arbeidsformer og samarbeid* på ulike nivå.

Nasjonale føringer

I Meld. St. 26 (2022-2023); Klima i endring, (Innst. 161 S (2023-2024), Vedtak 459), ber Stortinget regjeringen om at det må innhentes erfaringer fra pilotprosjekter og regionale klimatilpasningsnettverk, og at det må vurderes å utvide ordningen til alle fylker.

Nettverk Klimatilpasning Trøndelag (NKT) er et slikt regionalt nettverk for klimatilpasning.

Flere av innleiderne på møtet 11. desember hadde fokus på at *kommunene er viktige aktører* i arbeidet med klimatilpasning. *Alle hendelser* skjer i en kommune, og det er i en kommune at *tiltak* må settes inn, uavhengig av hvem som har ansvaret. Kommunene har i tillegg en *nøkkelrolle i klimatilpasningsarbeidet* blant annet som planmyndighet og ved annen myndighetsutøvelse.

Som mange var inne på i sine innlegg, er klimatilpasning et relativt nytt fagområde, med stort behov for økt og ny kompetanse. *Men hva slags kompetanse er det snakk om?* Selvsagt handler klimatilpasning om tekniske og sosialøkonomisk riktige løsninger, men også om *kunnskap og arbeidsformer*.

Behov for samarbeid mellom aktører på ulike nivå

For at kommunene skal være i stand til å gjøre en god jobb på området klimatilpasning, har vi erfart at det å etablere *arenaer for dialog og utveksling av kunnskap og erfaring* på området, er et viktig virkemiddel. Nettverk klimatilpasning Trøndelag har vært en slik arena siden 2017.

Klimatilpasning er et tema som krever et faglig solid kunnskapsnivå og et utstrakt *tverrsektorielt og tverrfaglig samarbeid* mellom ulike aktører, på flere nivå. Nettverk klimatilpasning Trøndelag har fra første dag lagt vekt på dette internt og i dialogen med kommunene.

Kanskje er denne arbeidsformen *avgjørende* for å kunne redusere konsekvensene av klimaendringene og å oppnå en god klimatilpasning. Vi har erfart at kommunene, særlig de mange små- og mellomstore kommunene med begrensede ressurser, har et stort behov for bistand, veiledning og verktøy i arbeidet med klimatilpasning. Gjennom nettverksarbeidet får de tilførsel av kompetanse og motivasjon fra en rekke ulike aktører, både myndigheter på regionalt nivå, fra forskningen og andre aktører i fylket.

Behov for mer samarbeid også internt i kommunene

For at kommunene, eks. i Trøndelag, skal lykkes i arbeidet med klimatilpasning, er det avgjørende at det også *internt* i kommunene legges opp til mer *samarbeid* mellom aktuelle enheter, sektorer og ulike fagfolk. Dette har vært en viktig sak for nettverket i dialogen med kommunene og erfaringen er at kommunene trenger *veiledning* også på dette området.

Flere års arbeid med kommunene har gitt viktig innsikt i *hindrene* for at kommunene skal kunne møte klimaendringene på en god måte og å oppnå de resultatene som er nødvendige. Det er nødvendig å bli bevisst på hindrene og å gjøre det som er mulig for å redusere disse, slik at kommunene blir i stand til å motvirke klimaendringene og få til en god og kostnadseffektiv klimatilpasning

Konklusjon

Kommunene må settes i stand til å møte klimautfordringene slik at de kan gjøre den jobben som er nødvendig for å redusere konsekvensene og kostnadene ved klimaendringene.

Et forslag er at staten stimulerer til opprettelse av *statlig finansierte, regionale nettverk* innen klimatilpasning, med hovedmål å stimulere og veilede kommunene i arbeidet med klimatilpasning.

INNSPILL 2

Hvordan få med kommune-Norge i arbeidet med klimaomstillingen

1. Tilbakeblikk: Miljøvern i kommunene (MIK-prosjektet; 1991-1997)

Kort fortalt:

- Staten betalte en miljøkoordinator i *alle norske kommuner* i 5 år

- Pilotprosjekt - delegering av myndighet fra stat til kommuner – ble vellykket
- Etter 5 år skulle kommunene overta ansvaret
- Fasit: Store kommuner beholdt koordinatoren, mange små kommuner avsluttet grunnet økonomien.

2. Oppfølging av St.meld. 26 (2022-23); Klima i endring

Alle er enige om at kommunene har en nøkkelrolle i arbeidet med klimaomstillingen, inkludert klimatilpasningen. Spørsmålet blir da hvordan det kan settes nødvendig fart i satsinga på klimaomstillingen i kommunene?

Vårt innspill: Ekspertutvalget innstiller på en utredning av et *Klima i kommune prosjekt* (KIK-prosjekt), med utgangspunkt i, og modell fra, MIK-prosjektet. Prosjektet kan også kalles KOK-prosjektet (Klimaomstilling i kommunene). Et navn hvor forkortelsen også sier noe om utfordringene.

Oppgaven er å etablere en *statlig finansiert prosjektstilling som klimakoordinator* (alternativt *koordinator for klimaomstilling*) i hver kommune (eller: i grupper av nabokommuner). Stillingens ansvarsfelt kan være klimaomstilling i kommunen (utslippsreduksjon og klimatilpasning). Prosjektets kan inneholde flere av de samme elementene som i MIK-prosjektet (eks. delegering).

OPPSUMMERING

Ekspertutvalget skal se på de *samfunnsøkonomiske* konsekvensene av klimaendringene og gi anbefalinger om aktuelle tiltak.

Våre innspill er å peke på kommunene som en spesielt viktig aktør i dette arbeidet.

Kommunene må settes i stand til å møte klimautfordringene slik at de kan gjøre den jobben som er nødvendig for å redusere konsekvensene og kostnadene ved klimaendringene.

1. Staten oppretter *statlig finansierte, regionale nettverk* innen klimatilpasning, med hovedmål å stimulere og veilede kommunene i arbeidet med klimatilpasning.
2. Utrede et *Klima i kommune prosjekt, KIK-prosjekt. Alternativt Klimaomstilling i kommune prosjekt, KOK-prosjekt*

Dersom kommuner og regioner ikke får tilført ressurser i arbeidet med å begrense konsekvensene av klimaendringene, innen sine ansvarsområder, så vil det kunne påløpe store reparasjonskostnader som samfunnet må ta en stor del av.

På vegne av Nettverk klimatilpasning Trøndelag, Sandra Lilledal og Ellen-Birgitte Strømø

Med hilsen

Line Lund Fjellvær (e.f.)
direktør
Klima- og miljøavdelingen

Sandra Lilledal
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

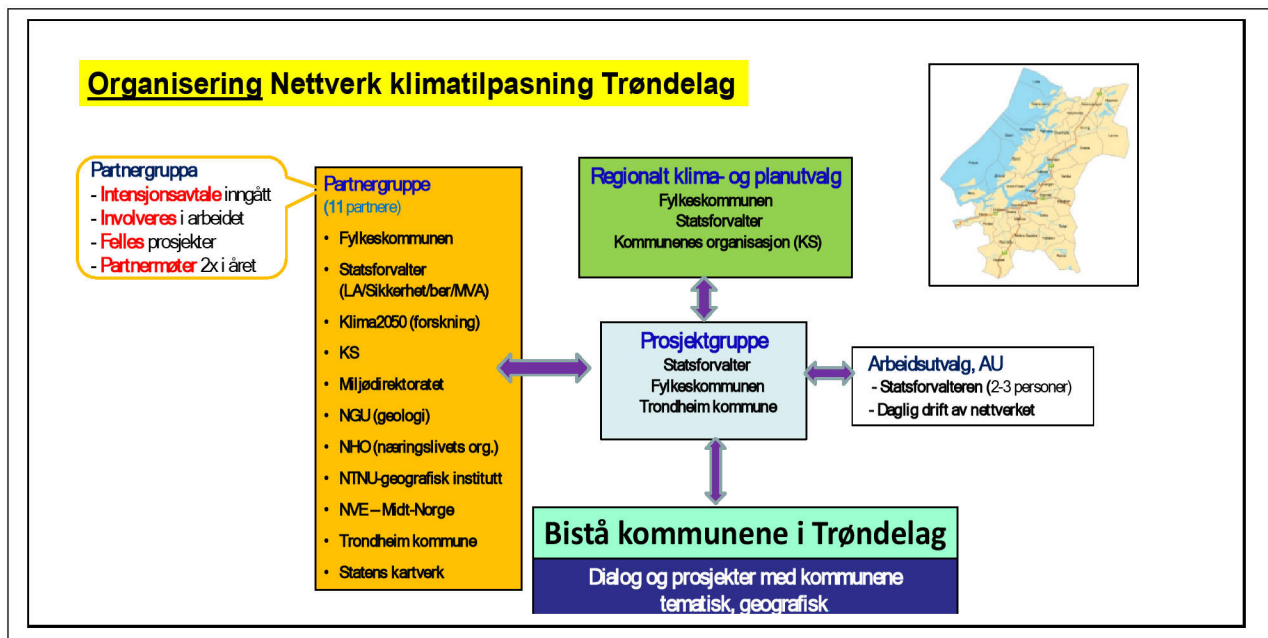
- 1 Vedlegg 1 - kort om Nettverk klimatilpasning Trøndelag

Vedlegg 1: Kort informasjon om NKT

Organisering

NKT er organisert som et prosjekt, hvor første trinn ble gjennomført i 2017-2025 og andre trinn er fra 01.01.26, med varighet ut 2030. Prosjektet styres av Statsforvalteren i Trøndelag, Trondheim kommune og fylkeskommunen og det daglige arbeidet ledes av en

arbeidsgruppe.

Nettverkets partnere

Bak prosjektet står en rekke partnere som det er inngått en *intensjonsavtale* med, for å sikre et forpliktende samarbeid og tilslutning til arbeidet. Under er en oversikt over nettverkets partnere per 2025.

Organisasjon	
1	Miljødirektoratet (Tr.heim)
2	Statsforvalter avd. klima/miljø, samfunnssikkerhet og beredskap, landbruk
3	NVE – region Midt
4	Statens kartverk
5	Trøndelag fylkeskommune
6	KS - Trøndelag
7	Trondheim kommune. Klima og miljøenheten
8	Sintef Community
9	NGU
10	NTNU – Inst. for geografi og sosialantropologi
11	Leverandør-utviklingsprogrammet (LUP)

Partnersamarbeidet

Aktivitetene i Nettverk klimatilpasning Trøndelag har også bidratt til *økt samarbeid* mellom nettverket og partnerne og mellom de interne partnerne.

Samarbeidet har vært variert og de viktigste områdene for samarbeid er følgende:

- Felles prosjekter, eks. deltakelse i flere EU-prosjekter
- Søknader om midler til forskning og klimatilpasning
- Utarbeidelser av rapporter, anvisninger og veiledere
- Konferanser, arbeidsverksteder
- En rekke regionale samlinger og temasamlinger har vært en viktig aktivitet
- Kommunikasjon; medieomtaler, artikler i fagtidsskrifter, kurs
- Veiledning av studenter på alle nivå

Nettverket har også gjennomført aktiviteter og prosjekter i samarbeid med *andre fagmiljøer* – ut over partnergruppa.

Hva har vi oppnådd?

Det er laget en *Statusrapport*, med oversikt over hvilke *aktiviteter og samarbeidstiltak* som er blitt gjennomført i regi av Nettverk klimatilpasning Trøndelag i perioden 2017-2020. Denne er nå i ferd med å bli ajourført med aktiviteter fram til utgangen av 2025.

Dersom det på et tidspunkt er interessant for ekspertutvalget å få vite mer om de erfaringene Nettverk klimatilpasning Trøndelag har gjort gjennom snart 9 år, står vi selvsagt til disposisjon.